

Vekalet ücreti ödemelerinde gelir vergisi tevkifatı yapıp yapılmayacağı ile ödenen tutarın giderleştirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-120[94-2012/280]-374
Tarih	11.03.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 62030549-120[94-2012/280]-374

11/03/2013

Konu : Vekalet ücreti ödemelerinde gelir vergisi tevkifatı yapıp yapılmayacağı ile ödenen tutarın giderleştirilmesi.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi numaralı mükellefi olduğunuzu, ... İnşaatı kapsamında yapılan kamulaştırma harcamalarının ... adına yapıldığı ancak ilgili Kanun gereği yapılacak masrafların lisans sahibi firma tarafından karşılandığı, kaybedilen kamulaştırma davaları nedeniyle, ... olarak ... adına masrafların karşılanması gerektiğinden vekalet ücreti ödemelerinin avukatlara ödenmek üzere İcra Müdürlüklerine yapıldığı belirtilerek icra yolu ile ödenen avukat vekalet ücretinden gelir vergisi tevkifatı yapıp yapılmayacağı ile bu ödemenin gider olarak kayda alınması durumunda mahkemece hükmedilen tazminat ödemesi olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususunda bilgi talep edildiği anlaşılmakta olup konu hakkında Başkanlığımız görüşleri aşağıda açıklanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 65 inci maddesinde, "Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır." hükmü yer almıştır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 6 ncı maddesinde, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safî kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safî kurum kazancının tespitinde de, Gelir Vergisi Kanunu'nun ticarî kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Bu hüküm uyarınca tespit edilecek kurum kazancından Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 8 inci maddesi ile Gelir Vergisi Kanunu'nun 40 ıncı maddesinde yer alan giderler indirilebileceği belirtilmiş olup Kanun'un 40 ıncı maddesinde;

"Safi kazancın tespit edilmesi için, aşağıdaki giderlerin indirilmesi kabul edilir:

...

3. İşle ilgili olmak şartıyla, mukavelenameye veya ilama veya kanun emrine istinaden ödenen zarar, ziyan ve tazminatlar;

..." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanunu'nun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, nakden veya hesaben yaptıkları ödemeleri sırasında tevkifat yapmaya mecbur olanlar sayılmış olup, dava sonunda mahkeme ilamına göre veya icra takibi sonucu verilen kararlar avukatlık tarifesine dayanılarak karşı tarafa yüklenilecek vekalet ücretinin serbest meslek erbabı olan avukatlara ödenmesi halinde, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi ve 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca sorumlularca % 20 nispetinde gelir vergisi tevkifatı yapılacaktır.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 164 ile 166 ncı maddelerinde, avukatlık ücreti tanımlanmakta ve kaynakları itibariyle, sözleşmeye bağlı olarak iş sahibinden sağlanan vekalet ücreti ile dava sonunda, kararlar tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenen vekalet ücreti olmak üzere iki ayrı vekalet ücretinden söz edilmektedir.

Avukatlık Kanunu'nun; 164 üncü maddesinin son fıkrasında, "... Dava sonunda, kararlar tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekâlet ücreti avukata aittir. Bu ücret, iş sahibinin borcu nedeniyle takas ve mahsup edilemez, haczedilemez." 168 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, "Avukatlık ücretinin takdirinde, hukuki yardımın tamamlandığı veya dava sonunda hüküm verildiği tarihte yürürlükte olan tarife esas alınır.",

169 uncu maddesinde ise "Yargı mercilerince karşı tarafa yükletilecek avukatlık ücreti, avukatlık ücret tarifesinde yazılı miktardan az ve üç katından fazla olamaz." hükümleri yer almaktadır.

Dava sonunda, kararla tarifeyle dayanılarak hükmedilen avukatlık ücreti karşı/alacaklı taraf avukatına;

a) Takip borçlusu tarafından icra dosyasına ödenen tutarın, icra müdürlüğünce reddiyat makbuzuyla nakden,

b) Bizzat borçlu tarafından alacaklı avukatına elden (nakden) veya banka hesabına yatırılmak suretiyle,

c) Karşı/alacaklı tarafın yargılama giderleri ile birlikte herhangi bir şekilde karşı/borçlu taraftan aldığı vekalet ücretini avukatına elden (nakden) veya banka hesabına yatırılmak suretiyle, ödenebilmektedir.

İcra dairelerince, alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen vekalet ücretlerinin belgelendirilmesine ilişkin açıklamalara 356 ve 375 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde yer verilmiş olup 375 Seri No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin "İcra Dairelerince Alacaklı Taraf Avukatına Ödenmesine Karar Verilen Vekalet Ücretlerinin Belgelendirilmesi" başlıklı 2 nci bölümünde;

"...

İcra dairelerince borçludan alınarak müvekkili adına takibat yapan alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen avukatlık (vekalet) ücretlerinin avukata ödendiği anda, avukat tarafından borçlu adına en az iki nüsha serbest meslek makbuzu düzenlenecek olup, bir nüshası ödemeyi yapan memura verilecek; makbuzun avukatta kalan nüshasına ise icra dairesince ödemenin yapılmış olduğuna dair bir şerh düşülmesi ve ödemeyi yapan memur tarafından imzalanması şartı aranmayacaktır." açıklamaları yer almaktadır.

Bununla birlikte, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 15 inci maddesinde;

"...

c) Kamulaştırma:

Elektrik piyasasında üretim ve/veya dağıtım faaliyetlerinde bulunan lisans sahibi özel hukuk tüzel kişilerinin kamulaştırma talepleri Kurum tarafından değerlendirilir ve uygun görülmesi halinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununda belirtilen esaslar dahilinde Kurumca kamulaştırma yapılır. Bu konuda Kurulca verilecek olan kamulaştırma kararları kamu yararı kararı yerine geçer. Bu durumda kamulaştırma bedelleri ile kamulaştırma işlemlerinin gerektirdiği diğer giderler kamulaştırma talebinde bulunan lisans sahibi tüzel kişi tarafından ödenir.

..." hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre kaybettiğiniz kamulaştırma davası neticesinde mahkeme veya icra müdürlüğü kararına istinaden aleyhinize hükmedilen avukatlık vekalet ücretinin doğrudan avukatlara değil de avukatlara ödenmek üzere icra müdürlüklerine yapıldığı sırada, şirketinizin Gelir Vergisi Kanunu'nun 94 üncü maddesi uyarınca %20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapması gerekmekte olup icra dairelerince avukata ödeme yapıldığı anda ise avukat tarafından serbest meslek makbuzunun şirketiniz adına düzenlemesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, mahkeme kararına istinaden ödenen vekalet ücretinin 4628 Sayılı Kanuna istinaden Gelir Vergisi Kanunu'nun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi kapsamında gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026